

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul proiectului de act normativ*

Lege privind aprobarea Ordonanței pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

2.1. Sursa proiectului de act normativ

În temeiul art. 1 pct. VII. 2 din Legea nr. 365/2022 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1231 din data de 21 decembrie 2022, Guvernul este abilitat să elaboreze prezenta Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale

Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice reglementează regimul juridic general al monumentelor istorice - bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală.

De la intrarea în vigoare, Legea nr. 422/2001 a suferit o serie de modificări și completări, dar, cu toate acestea, realitățile sociale în continuă schimbare fac necesară adaptarea continuă a cadrului normativ specific protejării monumentelor istorice la situațiile concrete, întâlnite în practică.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021 a fost aprobată Strategia Națională Anticorupție 2021-2025 (denumită în continuare SNA) și documentele aferente acesteia, având ca scop promovarea integrității, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției în România. Astfel, strategia cuprinde obiective și măsuri care să acționeze asupra cauzelor mai profunde ale corupției, abordarea nefiind limitată la combaterea fenomenului. Documentul programatic a inclus măsuri care să vizeze prevenirea corupției, promovarea integrității organizationale, educația anticorupție și, nu în ultimul rând, recuperarea creanțelor generate de săvârșirea de infracțiuni.

Printre domeniile de activitate prioritate SNA regăsim și Protejarea patrimoniului cultural, sector care este în responsabilitatea exclusivă a Ministerului Culturii, cu următorul obiectiv specific: creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în domeniul protejării patrimoniului cultural.

Prin O.M.C. nr. 3088/ 28.06.2022 a fost aprobat Planul de integritate privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025 la nivelul Ministerului Culturii. În cadrul Planului, la nivelul Obiectivului specific nr. 4.9. - Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în domeniul protejării patrimoniului cultural, la măsura Adoptarea unui cadru transparent, bazat pe criterii obiective pentru numirea, organizarea și funcționarea comisiilor de specialitate, se regăsesc următoarele acțiuni principale asumate de către minister: modificarea și consolidarea, după caz, a regulamentelor de organizare și funcționare ale comisiilor de specialitate și, respectiv, modificarea prevederilor Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice în vederea înființării unei comisii de contestații.

Precizăm că mecanismul normal de monitorizare a strategiei va fi dublat de monitorizarea Comisiei Europene, în contextul în care implementarea SNA este inclusă în Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Astfel, conform angajamentelor României din PNRR, trebuie respectată obligația de a implementa cel puțin 70% din măsurile incluse în SNA.

Ministerul Culturii gestionează mai multe domenii principale de activitate, iar pentru fiecare domeniu, funcționează una sau mai multe comisii naționale/ zonale: Comisia Națională a Monumentelor Istorice (CNMI), Comisia Națională de Arheologie, Comisia Națională de for public etc.

Aceste Comisii se organizează, de regulă, ca organisme științifice de specialitate, iar în funcție de specificul fiecăreia, acestea emit avize, elaborează metodologii, regulamente și strategii, propun clasări/ declasări, stabilesc criterii de evaluare ale specialiștilor etc.

În acest context, menționăm faptul că, prin Ordonanța nr. 4/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, a fost reglementată înființarea Comisiei Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor în Domeniul Arheologiei, organism similar celui care se dorește a fi înființat prin prezentul demers.

În prezent, Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, reglementează organizarea, funcționarea și atribuțiile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și ale comisiilor zonale ale monumentelor istorice, respectiv la Titlul III: Instituții și organisme de specialitate cu atribuții în protejarea monumentelor istorice.

Necesitatea înființării Comisiei pentru Soluționarea Contestațiilor în Domeniul Patrimoniului Cultural Imobil a rezultat din analiza următoarelor riscuri:

➤ în prezent, contestațiile la propunerile comisiilor zonale ale monumentelor istorice (CZMI) și ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice (CNMI) se soluționează în Biroul CNMI care este format din președintele CNMI și președinții secțiunilor de specialitate, care fac parte din CNMI, astfel încât, contestațiile la

propunerile de avizare formulate de secțiuni ajung în situația de a fi analizate chiar de către președintele secțiunii care a făcut propunerea respectivă.

➤ în acest moment, legea nu interzice ca președinții secțiunilor să fie membri ai CZMI, caz în care aceștia analizează și contestațiile la propunerile respectivelor comisii.

➤ contestațiile la procedurile de clasare/ declasare/ schimbare grupă valorică sunt analizate de către plenul CNMI, aceeași comisie care formulează propunerea contestată.

Sunt astfel create premisele unor potențiale cazuri de incompatibilitate sau conflicte de interese în rândul membrilor comisiilor.

2.3. Schimbări preconizate

În vederea eficientizării procesului de soluționare a contestațiilor cu privire la propunerile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau la propunerile comisiilor zonale și a eliminării unor potențiale incompatibilități în rândul membrilor acestor comisii, se propune înființarea Comisiei pentru Soluționarea Contestațiilor în domeniul Patrimoniului Cultural Imobil, comisie formată din membri care nu fac parte din Comisia Națională a Monumentelor Istorice, comisiile zonale ale monumentelor istorice.

Astfel, Comisia pentru Soluționarea Contestațiilor în Domeniul Patrimoniului Cultural Imobil va funcționa în baza propriului regulament de organizare și funcționare, care se va aproba prin ordin al ministrului culturii.

Comisia va analiza și va soluționa motivat, contestațiile privind mai multe categorii de acte emise de către Ministerul Culturii direct, sau prin serviciile publice deconcentrate ale acestuia, după caz, potrivit prevederilor legislației în vigoare, cum ar fi: comunicări privind declanșarea procedurii de clasare/ declasare, ordinul de clasare, de declasare sau răspunsul motivat privind neclasarea sau nedeclasarea.

Comisia va fi formată din 9 membri, dintre care doi funcționari publici din cadrul direcției de specialitate a Ministerului Culturii. Membrii Comisiei, cu excepția funcționarilor publici, sunt specialiști sau experți atestați de Ministerul Culturii în domeniile protejării monumentelor istorice și patrimoniului arheologic. Membrii Comisiei vor fi numiți prin ordin al ministrului culturii și vor avea un mandat de doi ani.

Pentru activitatea prestată, membrii Comisiei pentru Soluționarea Contestațiilor în Domeniul Patrimoniului Cultural Imobil au dreptul la o indemnizație lunară, în situația în care participă la cel puțin o ședință pe lună, indiferent de numărul ședințelor organizate într-o lună, la care se adaugă decontarea cheltuielilor efectuate în vederea participării la lucrări. Cuantumul indemnizației lunare se stabilește prin ordin al ministrului culturii și nu poate depăși 10% din indemnizația lunară a unui secretar de stat.

Suportarea cheltuielilor aferente funcționării Comisiei se va asigura cu încadrare în bugetul aprobat Ministerului Culturii pentru anul curent și în estimările prevăzute în Legea Bugetului de Stat (estimativ 195.216 lei/an).

2.4. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	Nu se referă la acest subiect.
3.2. Impactul social	
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	
3.4. Impactul macroeconomic	
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Nu au fost identificate.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	
3.9. Alte informații	

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						

(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri si servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri si servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor si/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații	Suportarea cheltuielilor aferente funcționării Comisiei, se va asigura cu încadrare în bugetul					

	aprobat Ministerului Culturii pentru anul curent și în estimările prevăzute în Legea Bugetului de Stat.
--	---

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;

a) Se modifică:

- Ordinul Ministrului Culturii nr. 2173/2013 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice;

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

b) Se vor elabora:

- regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei pentru Soluționarea Contestațiilor în Domeniul Patrimoniului Cultural Imobil;

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

5.6. Alte informații

Nu se referă la acest subiect.

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

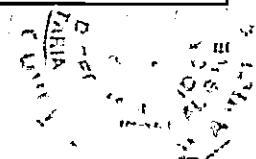
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul a fost analizat în ședința plenului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice din 22.11.2022

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Proiectul a fost transmis spre consultare structurilor

	asociative în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 635/ 2022, nu au fost formulate observații sau propuneri.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	-
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 81/2023.
6.6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. A fost afișat pe site-ul MC în data de 29.12.2022.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	-
7.3. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Se înființează Comisia pentru Soluționarea Contestațiilor în Domeniul Patrimoniului Cultural Imobil
8.2. Alte informații	Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂ

